

A sikerhez kell: hitelesség, elkötelezettség, együttműködés

Felkészítés az életben való boldogulásra

Jusztin László

Kollégiumalapító igazgató.

Végzettsége: matematika- fizika- pedagógia- közoktatás-vezető szakos pedagógus.

A kollégiumban töltött évek száma: 24 év. 1988-2012. Ebből 1988–1996. között a jogelőd Vízügyi Szakközépiskola Diákotthonának vezetője.

Betöltött munkakörei: diákotthon-vezető, igazgató. Egyéb szakmai megbízatásai: a Kollégiumi Szakmai Érdekvédelmi Szövetség Jász-Nagykun-Szolnok Megyei elnöke (1990-2012); a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közoktatási Közalapítvány elnöke (1997-2004).

Jelenleg: nyugdíjas, címzetes igazgató.

Jusztin László kollégiumalapító igazgatót a '80-as évek végén ismertem meg. A szolnoki Vízügyi Szakközépiskola Diákotthonában – a mai Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium Székhelyintézményében – éppen csak „kóstolgattuk” néhány kollégámmal az újonnan vállalt nevelőtanári munkakört, amikor odakerült kollégiumvezetőnek. Az újszerű ötletekre, elképzelésekre, de legfőképpen a véleményünkre nyitott, barátságos vezetőt kaptunk személyében. Egyikőnk sem gondolta még akkor, hogy alig több mint öt év múlva egy öt telephelyes nagy intézmény gardírozásában jeleskedhet majd.

Tisztelt Igazgató úr! Úgy él emlékezetemben, hogy Kovács Libor, a szakközépiskola akkori igazgatója gyakorta bejött reggelente a diákotthon földszintjére, s vagy az irodáiban, vagy ott az öreg öntöttvas radiátor mellett tartottatok „villám vezetői értekezleteket”, bevonva minket is alkalmanként a megbeszélésekbe. Szemlátomást jó összhang alakult ki közöttetek.

Kovács Libor személyében egy rendkívül nagy tudású, konstruktív gondolkodó embert ismertem meg. Szakmai, vezetői tapasztalatból és emberségből is, nagyon sokat tanultam tőle. Mivel korán kelő ember volt, az iskolába menet reggel hat és hét óra között rendszeresen benézett a kollégiumba. Ilyenkor beszéltük meg az ügyes-bajos dolgokat, a szükséges

teendőket. Ezek az alkalmak nagyon hasznos, spontánnak tűnő, de mégis cél szerinti egyeztetések, és tervezések voltak.

Honnan ered a tervezőmunka iránti fogékonyságod?

Gimnazista koromban azt gondoltam, hogy mérnök leszek, vagy pszichológus. Most úgy érzem, hogy a sors kegyes volt hozzám, mert azzal, hogy pedagógus lettem, mindkét céloom megvalósulhatott. Ezen a pályán éppen olyan nagy szükség van a mérnöki tervezőmunkára, a „szerkezetek” pontos működtetésére, szükség szerinti javítására, mint az emberi jellemek, karakterek ismeretére, a célok, tervek megfogalmazására és tettekké, cselekvéssé alakítására. A matematika- fizika szak kifejezetten a problémák megoldására inspirált. A pedagógia szakos diplomám megszerzésével pedig kialakult bennem egy erős szakmai tudatosság. Az egyetemi diplomamunkámat „*A tanulói motiváció és motívumrendszer*” témaköréből írtam és ez irányú érdeklődésemet, ismereteimet a későbbiekben nagyon jól tudtam hasznosítani. Mindig törekedtem az újításokra, a korszerűsítésekre, szerettem a változatos és újszerű nevelési- oktatási módszereket alkalmazni. Nagyon kedveltem a tehetséggondozást és közel állt hozzám a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozás, a tanulási megsegítés.

Úgy tudom, már a tanári pályád elején megismerkedtél a kollégium világával is.

A tanári pályámat a szolnoki 633. Sz. Petőfi Sándor Szakmunkásképző Iskolában kezdtem. A tanítás mellett nevelőtanári feladatokat is elláttam és nagy örömmre, vidéki pályakezdőként szolgálati férőhelyet kaptam a kollégiumban. Ezzel szó szerint belecsöppentem a kollégium világába. Később aztán a pedagógusi, nevelőtanári és a vezetői tapasztalatomra alapozva, nagy tervekkel és bizakodással pályáztam meg a Vízügyi Szakközépiskola Diákotthonának vezetői állását.

Már az önállóvá válás előtt, de később is tapasztalható volt a kollégiumi nevelőtanári munka iránti igényességed, a minőségre való törekvéseid, amikor tanulmányutak keretében ellátogattunk egy-egy dunántúli, vagy felvidéki kollégiumba, s éjszakába nyúlóan hosszan „szakmáztunk”, beszélgettünk a vendéglátó kollégákkal. Emlékezetes „világmegváltó” eszmecserék voltak ezek.

Számomra mai napig rendkívül furcsa és nehezen magyarázható, hogy felmérések szerint a nevelőmunka társadalmi elismertsége lényegesen alacsonyabb, mint az oktatói, tanári munka presztízse. Érthetetlen, hogy milyen sokan észre sem veszik, hogy a két fogalom és cselekvés milyen szorosan összefügg. A pedagógushivatás megköveteli az embertől, hogy a teljes

személyiségével vegyen részt abban az interakcióban, amit nevelésnek, oktatásnak nevezünk. A pályám során a tudás átadást, mindig a nevelő munkával összhangban tudtam értelmezni. A tantárgyi oktatást és a nevelést tanárként, nevelőtanárként, osztályfőnökként, később pedagógiai igazgatóhelyettesként, majd kollégiumi igazgatóként is teljesen egyenrangúnak és összetartozónak tartottam.

A '90-es években gyakran az „iskolák hátsó udvarának” nevezték a kollégiumokat. Hogyan viszonyultál ehhez az elnevezéshez?

A kollégium, mint az „iskolák hátsó udvara” szóhasználatot az 1990-ben alakult Kollégiumi Szakmai Érdekvédelmi Szövetség alkalmazta a kiszolgáltatott helyzetre való figyelem felhívásként. Akkor már a Szövetség megyei képviselője voltam, és szóba hoztam egy beszélgetés során ezt a nem éppen hízelgő megítélést. Igazgató úrnak az volt a nézőpontja, hogy egy iskola mellett működő kollégium, az erőforrások maradékelvű elosztása miatt soha nem tudja érvényesíteni a fenntartónál az érdekeit úgy, mint egy önálló intézmény. Annak nincs esélye – mondta –, hogy külön-külön önállóak legyenek a városban lévő iskolákhoz szervezett kollégiumok. Azokat nem lehetne gazdaságosan működtetni. Többféle átalakítási lehetőségről is beszéltünk. A legkedvezőbb megoldásnak a tartalmi és pedagógiai szempontból egységes és önálló, közvetlenül a fenntartói irányítás alatt működő kollégium megszervezése látszott. Így alakult ki gondolati szinten, egy tagintézményekből álló önálló városi kollégium ötlete. Egy ilyen mértékű átszervezés előkészítéséhez, megvalósításához természetesen fenntartói elhatározás és jóváhagyás kellett volna, ezért az elgondolás még sokáig terv maradt.

Mi volt a legnehezebb feladat az alapításban, és kik voltak a segítőd?

Az egyik célunk az volt, hogy a kollégista diákoknak egy olyan intézményt hozzunk létre, ahol jól érzik magukat és a tanulás, a szabadidő hasznos eltöltése mellett felkészülnek az életben való boldogulásra. A másik, nem kisebb célunk volt, hogy egy korszerű, hatékony, minőségi ellátás megszervezésével növeljük a kollégiumi szakma presztízsét. Így kezdődött el egy teljesen új szakmai és gazdasági szerkezet kialakítása. Ez természetesen többszöri egyeztetést és előkészítést igényelt. Erre a megtisztelő és felelősségteljes feladatra *Farkas Gergelyné*, a 605. Sz. Szakmunkásképző Iskola gazdasági vezetője, és én – a Vízügyi Szakközépiskola Diákotthonának vezetője – kaptunk megbízást. A szolnoki Városi Kollégium 1996. augusztus 1-jén jött létre a városi közgyűlés egyhangú döntése alapján. Ebben a munkában meghatározó mértékű segítséget kaptunk *Kovács Libor* alpolgármester úrtól,

valamint *dr. Berki Ferenc*nétől, a művelődési osztály-, és *Kéri József*től, a gazdasági osztály vezetőjétől. Nagy örömünkre szolgált, hogy *Szalay Ferenc* – a jelenlegi polgármester – az oktatási bizottság vezetőjeként szintén bizalmat szavazott nekünk. A későbbiek során is támogatott bennünket.

Talán az ellenérzéssel, ellenérdekeltséggel, és a bizalmatlansággal volt a legnehezebb megküzdeni. Hiszen voltak ennek az átszervezési gondolatnak ellenzői is. Akadtak olyanok is, akik egy évet sem jósoltak az új kollégiumnak. – *Jövő tanévre már minden visszakerül a régi kerékvágásba* – mondogatták. Végül sikerült meggyőzni minden érintett iskola igazgatóját, hogy a kollégium továbbra is az iskola tanulóinak érdekeit szolgálja, és szorosan együttműködik a tanintézményekkel és a szülőkkel. Megállapodtunk abban is, hogy a pedagógiai tartalmat és az értékrendet egyeztetni fogjuk az intézményekkel, a szülőkkel és a diákokkal. Végül sikerült az új intézménybe átkerülő valamennyi kollégával és kollégiumvezetővel is megegyeznünk. A későbbiekben persze össze kellett hangolni a teljes intézményi rendszert, a hagyományokat és a szokásokat. Ez sem volt olyan egyszerű, de sikerült ezt is megoldanunk.

Az „építkezés” elindult Szolnokon, de hamarosan minta lett országosan is.

Nagyon felemelő érzés, hogy olyan alkotó csapatmunkában vehettem részt, amelynek eredményeként egy, ma már országosan is elismert intézményt sikerült létrehozni. Hasonló mintára alapítottak később – több kollégiumból egybeszervezett – városi kollégiumot *Pécsen, Zalaegerszegen, Szombathelyen, Székesfehérváron, Szegeden* és több más nagyobb városban is.

Úgy gondolom, jogosan lehetnek büszkék veled együtt a végeredményre az – ebben a kötetben is megszólaló – egykori kollégiumalapító vezető kollégák, nevelőtanárok, gazdasági területen dolgozó munkatársak.

A Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium 25 éves jubileumi tanévében valóban nagyon büszke vagyok az alapítókra és különösen büszke azokra, akik most tovább viszik ezt a kollégiumi hitvallást. A legaktívabb alapítók között kell megemlítenem az akkori tagintézményi kollégiumok vezetőit, *Farkas Gergelyné* gazdaságvezetőt, *Kiss József* általános igazgatóhelyettest, aki napi teendői mellett létrehozta és sikeresen működtette a Városi Kollégium Diákszövetségét, *Szyczak Judit* pedagógiai igazgatóhelyettest, aki a pedagógiai programunk és a minőségbiztosítási rendszerünk kiépítésében vett részt. *Acsainé Kummer*

Erzsébet pedig a kollégiumi titkársági feladatokat koordinálta. Elnézést kérek, hogy most nincs lehetőségem mindenkit felsorolni. Egy biztos: a kollégiumalapítás igazi csapatmunka és kollektív teljesítmény volt. Külön szeretném megemlíteni *Brahmi Ilona* jelenlegi intézményvezető asszonyt, aki a csapathoz később csatlakozva segítette az Arany János Programok megalapozását, nem csak megőrizve, de sikeresen továbbfejlesztve a kollégiumi hitvallásunkat.

Sok kiváló, országosan elismert kollégiumpedagógiai szakember is segítette a megalakulást.

A pedagógiai tartalom alapvetésénél, a szakmaiságunk irányainak tudományos megalapozásánál *dr. Benedek István* egyetemi tanár, nevelés- és vezetéstudományi szakkönyvek, és tanulmányok szerzője, a korszerű kollégiumpedagógia elismert szakértője volt a segítségünkre. A gyakorlati útmutatásoknál, az önfejlesztéseknél, *Nagy Kálmán* tanügyigazgatási szakértővel, a székesfehérvári kollégium igazgatójával tudtunk együttműködni. Később a minőségbiztosításunk megalapozásánál többek között az Expanzió Humán Tanácsadóra számíthattunk. Az érdekvédelmi, szakmai képviselői ügyekben a Kollégiumi Szakmai Érdekvédelmi Szövetség *Horváth István* vezetésével támogatott bennünket. A megalakulásunk után készítettünk emlékül egy alapítótag-oklevelet. Azt fejeztük ki ezzel a segítőinknek, hogy szövetséget kötöttünk az intézmény jó hírnevének öregbítésére és jobbanrosszban a kollégium ügyét szolgáljuk. Ez összekötött és összeköt bennünket a mai napig is. Büszke vagyok minden alapító tagra és mindenkire, aki tovább vitte, tovább örökölt a jobbító szándékot, a hitet és az akaratot. Ezt az összefogást, ezt a megkülönböztető aktivitást erősítették mindazok, akik támogattak és hittek bennünk. Nagyon érdekes, de azok is erőt és ösztönzést adtak, akik kételkedtek, mert meghallgattuk őket és törekedtünk rá, hogy feloldjuk a bizalmatlanságukat.

Mi volt az a „szolnoki plusz dolog”, ami kiemelkedő sikereket, országos ismertséget hozott a kollégiumnak?

Úgy éreztük, hogy „felemelkedőben” van a kollégiumok ügye, ezért azt az álláspontot képviseltük, hogy egymás tapasztalataiból tudunk a legtöbbet tanulni. Ezért rendszeresen kollégiumi tapasztalatcseréken vettünk részt, felkerestük egymás intézményeit és megismertük egymás munkáját, eredményeit, gondjait. Emlékezetes maradt nagyon a kalocsai Hunyadi János Középsiskolai Kollégiumban tett látogatásunk, ahol *Gulyás Béla* kollégiumvezető a szakmai programba egy színvonalas városnéző programot is „belecsempészett”. A Városi Kollégiumban így sok információ gyűlt össze. Ezáltal

igyekeztünk megyei szinten bázis intézményi szerepkört is felvállalni. Sok munka van mögötte, ezért rendkívül jó érzés most kimondani: eredményes, sikeres és országos szinten is elismert lett a Szolnok Városi Kollégium. Számtalan országos elismerés, tanúsítvány, oklevél és minősítés is alátámasztja mindezt. A legjobban mégis a kollégista diákjaink eredményeinek, országos sikereinek örülök. Akkor pedig különösen büszke vagyok, amikor a visszatérő diákjaink elmondják, hogy a kollégiumi életben találtak önmagukra. Itt szereztek olyan tudást, tapasztalatot, ami segítette őket az életben való boldogulásukban. Bebizonyosodott, hogy az önkormányzásra épülő kollégiumi élet eredményesen használható a jövőkép tudatos formálásában. A gazdag programkínálat és tevékenységrendszer kiváló színtere az önállóság, a felelősségtudat és az önismeret fejlesztésének.

Örömmel töltönek el a kollégista diákjaink sikerei. Számos közösségi és egyéni; szakmai-, tanulmányi és sport versenyen értek el országosan is kimagasló eredményt. Jól eső érzéssel gondolok arra, hogy a kollégium a 25 év alatt több ezer vidéki fiatalnak nyújtott lehetőséget a tanuláshoz, a fejlődéshez, a céljai megvalósításához. Eredményesnek és sikeresnek tartom az Arany János Programok tehetséggondozó és felzárkóztató tevékenységét. Kevesen tudják, hogy Szolnokon a Városi Kollégium volt az ötletgazdája és első szervezője a diákpolgármester választásnak. Emlékezetes az Európa Nap projekt, a Bocskai-, Balassi emlék-váltófutások Kassára, Zólyomba, és még sorolhatnám. A sport és kulturális tevékenységek is beépültek a kollégium mindennapjaiba, a hagyományrendszerünkbe. Büszke vagyok a projektjeinkre, az önfejlesztő tevékenységünkre, a szakmai konferenciákra, rendezvényekre, a bázisintézményi szerepkörünkre. Büszke vagyok az országos ismertségünkre és elismertségünkre, a Tehetséggondozó Szakkollégiumi cím elnyerésére.

Igazgató úr! Ezt a beszélgetést még sokáig folytathatnánk. Bár erre a kérdésre nehéz röviden válaszolni, idekiváncozik a végére. Mitől jó, és mi jellemzi a jó kollégiumot?

Jó kollégiumnak tartom, ahol a diák hasznosan és élményekben gazdagodva tölti el az idejét és olyan többlettudást szerez, amivel jobban boldogul az életben, és eredményesebben tudja a céljait megvalósítani, mintha nem lett volna kollégista. A jó kollégiumhoz kell a megfelelő anyagi, tárgyi, személyi feltétel és természetesen kell társadalmi igény. Kiemelten fontosnak tartom a jól kidolgozott tartalmi szabályozást, a feltételekhez igazított pedagógiai programot, a nevelési tervet, és az ezeket megvalósító minőségelvű munkát. Mindezek csak „a szükséges, de nem elégséges” feltételek. Az intézmény tartós sikerességéhez ennél is többre van szükség. Feltétlenül szükség van emberi hozzáadott értékekre. Ilyennek tartom a hitelességet, az

elkötelezettséget és a társadalmi szintű együttműködést. A kollégium iránt érzett elkötelezettség, bizalom, és felelősségérzet eredményez egy kollektívan is érzékelhető hitelességet. A hitelességnél a hitet is beleértem, mert egy összetett rendszert nem lehet csak színleg, formálisan működtetni. Ebben hinni kell! Az emberi hitelesség intézményi hitelességé válik. Ezáltal megbízhatóvá és legitimmé minősül a rendszer, a kollégium. Ezt díjazzák a szülők, a diákok és elismeri a szakma is.

Az elkötelezettségről csak annyit mondanék, hogy mielőtt elkezdtek a nevelési program megvalósítását a Városi Kollégiumban, felmértük: hogyan viszonyul a tantestület egy ilyen nehéz feladathoz. Nagy örömmel tapasztaltuk, hogy a nevelők szinte kivétel nélkül egyetértettek a kollégiumi célokkal és a tartalmi elemekkel. Kiderült, a pedagógus szakma iránti elkötelezettség jelentős mértékben benne volt a pedagógusok, nevelőtanárok, gondolkodásában. Hiszem, hogy az elkötelezettség máig is a tantestület legnagyobb erőforrása.

A hitelesség és az elkötelezettség mellett van még egy másik különleges, lényegi összetevő; az együttműködés. Ez egy módszertani elem. Hatalmas energiatartalékok vannak az együttműködésben! Amikor az Arany János Programokban résztvevő diákokkal, szülőkkel, pedagógusokkal, segítőkkel együtt egyéni fejlesztési terveket készítettünk, rájöttünk, hogy a megvalósításhoz a kollégium lehetőségei korlátozottak. Ennek érdekében külső segítők, szakemberek, pszichológusok, szülők, iskolai pedagógusok bevonására és együttműködésére volt szükség. Ezáltal hatékony pedagógiai eszközzé váltak az együttműködési tartalmak és megállapodások. Az Arany János Programokban és az egész kollégiumi munkánkban az együttműködés segítségével sikerült egy erőterbe rendezni azokat a hatásrendszereket, amelyek a gyermek, a diák fejlődését hivatottak szolgálni.

A működésünk során bebizonyosodott, hogy a kollégiumi nevelőmunkában a hitelesség, az elkötelezettség és az együttműködés lényegi összetevők. Szerintem ezek az emberi hozzáadott értékek nagymértékben hozzájárulnak a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium sikereihez, a kollégiumi szervezeti kultúra fennmaradáshoz. Hiszem, hogy az elmúlt 25 kollégiumi év, számos alkalmat és lehetőséget adott a növendékeinknek arra, hogy úgy gondoljanak a szolnoki kollégiumra, mint a szép emlékeket idéző, fejlesztő környezetet és inspiráló otthont adó „Alma Mater”-re. Hiszem és vallom, hogy a kollégium nem csak szerves része, hanem esélyteremtő ereje is a magyar közoktatásnak.

Köszönjük szépen az interjút!